

KORRESPONDENT

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY

I

Korrespondent Handlowy, Przemysłowy i Rolniczy, wychodzi

ROLNICZY

(dwa razy na tydzień przy ul. Złotej 10 w Warszawie)

Dnia 7 Czerwca

N 43.

Roku 1843.

EKONOMJA POLITYCZNA.

Michał Chevalier, dawniej St. Symonista, dziś profesor przy College de France w Paryżu, wyklada także od dwóch lat ekonomję polityczną. Sposobem wzdzenia rzeczy różni się bardzo pan Chevalier od swych poprzedników, kiedy bowiem dawni ekonomisci polityczni najbardziej przemysłiwali nad sposobem wywozu produkcji, i zbyteczną produkcję za klęskę krajową uważali, kiedy obstawali za zachowaniem się Rządów w sprawach handlowych zupełnie biernie, i tylko wywalili po nich owego sławnego (laissez faire, laissez passer) - pozwólcie robić, przepuszczajcie. P. M. Chevalier dowodzi, że cały dobry byt i bogactwo narodów leży w jak największej produkcji, którą Rządy wszelkiemi środkami ułatwić mają. Raz produkcja ułatwiona siłami ludzi i natury, będzie w stanie dostarczać tanio ludziom rzeczy kupotrzebie i wygodzie służące. Tą myślą rozwiązane zostaną wszelkie kwestje socjalne, dotychczas Francją i cały świat dręczące; kwestje dobrego bytu klasy fizycznie pracującej. Okazuje przytem M. Chevalier cześćo użytku teorii reformatorów socjalnych. »Francja mówi on, »ma 8 miliardów franków rocznego dochodu, a 35,000,000 mieszkańców; co podzieliwszy, czyni w przecięciu na osobę franków 230, to jest na dzień 63 centymów na opędzenie życia, mieszkania, ubioru, i na zaspokojenie potrzeb nadspodziewanych, wreszcie na zapłacenie podatku. Gdyby więc we Francji wszyscy byli równo podzieleni, przepuszczając, że jakkolwiek towarzystwo ostaćby się mogło na tej niegodziwej podstawie absolutnej równości, część oddana ubogim zostawilaby go jednak w ubóstwie. Nie więc nie zostałoby zmienionem i tylko byłoby więcej ubogich.«

Drugą zasługą kursu ekonomji politycznej Chevaliera jest to, iż jest wyłącznie ekonomją narodową, ekonomją francuzką. Nie zapuszczając się, co komu innemu przydatnem być może, zwraca M. Chevalier całą swą uwagę na Francją; i zaczynaąc drugoletni kurs tak dalej mówi:

»Kredyt jest najbardziej do moralności zbliżonym, ponieważ kredyt jest zapewnianiem zaufaniem i kredyt suponuje uczciwość. Zaraz więc całą ważność wyłożę, któ-

ry przypisuję instytucjom kredytowym, a poszukiwanie warunków onego zdaje mi się być koniecznem.

Celem kredytu jest uczynić przeszłą pracę gotową, albo korzystną dla pracy przyszłej, t. j. kapitały zebrane, użyć do stworzenia kapitałów przyszłych siłą czynną, obiegową, albo chcąc przedstawić też samą myśl pod inną formę, instytucje kredytowe powinny każdą własność uczynić ruchomą i wymienną w taki sposób, ażeby każda własność nieruchoma stała się rękojmią pewną, równą prawie monecie brzęczącej. Będziemy poszukiwali, jakich prawnych wybiegów używały różne ludy dla dojścia do tego celu i zobaczymy, o ile są zgodne z przestrogiami zaleconemi przez prawodawców przeciwko lekkomyślności i rozrutności.

Słowo kredyt obejmuje zwykle myśl banku, w zwyczajnem używaniu instytucji kredytowej oznacza zwykle zakład wydający monetę papierową, eskontujący wexle. Pod tym względem zasługuje kredyt zaiste na wielkie poważanie, jednakże chciejcie go Panowie uważać z innej strony. Kredyt uważany jak rzekłem, nazwałbym kredytem angielskim. Nie odrzucając znaczenia angielskiego, radziłbym je zogólnić lepiej, i zastosować lepiej do społeczeństwa wszystkich ludów. Piękny i szlachetny jest gmach towarzystwa angielskiego, lecz naród ten rozwinął się w tak szczególnych zdaniach, iż zdaje się być źle zrozumiałą rzeczą chcieć wnieść do innych, co się u niego udało, mimo najświetniejszych korzyści. Anglja stanowi zupełnie wyjątek, jest ona narodem wyspiarskim, w całym znaczeniu tego wyrazu. Przemysłowość jej innsza jest od przemysłowości stałego lądu. Wszędzie gdzie indziej rolnictwo zajmuje pierwsze miejsce i zatrudnia większość ludności, wyłącznie tylko handlująca Anglja trudni się z preferencją fabrykami i handlem. Rolnictwo jednak nie jest zaniedbane, grunta Anglii w całym świecie najlepiej uprawiane. W Anglii właściwiej, prócz Irlandji i Szkocji, równa część ziemi z równą liczbą robotników wydaje trzy albo cztery razy więcej niż na kontynencie europejskim, lecz obręb tej jest szczupły bardzo. Anglja bowiem właściwa, z niektórymi częściami połączonych królestw urodzajna, oraz dobrze uprawiona, stanowi tylko 1/4 część Francji, 13,000,000 hektarów zamiast 53,000,000; nie wystarcza więc na wyżywienie swjej ludności, nie mając dosyć zboża na konsumpcję.

Przeciwnie zaś W. Brytanja wyrobami fabryk zalewa wszystkie targi, i ma dosyć okrętów, by prowadzić handel całego świata. Wyrobów bawełnianych wywozi długość równająca się 120 razy wziętemu promieniowi kuli ziemskiej, a bawełny przedzonej do tkania wywozi ilość równającą się połowie tej nadzwyczajnej długości. Fabryki wyrobów bawełnianych całej Europy mogłyby być zniszczone ogniem niebieskim, a wrok konsumenci aniby się nie spostrzegli. Anglja byłaby w stanie dostarczyć im ubioru i udrapować ich domy. Są nawet huty żelazne, które w potrzebie dostarczyłyby Francji połowę żelaza potrzebnego jej dla 35,000,000 mieszkańców. Floty kupieckie świata mogą być zniszczone jutro; w 6 miesięcy Anglja wystarczyłaby prowadzić handel wszystkich narodów. Przedewszystkiem więc Anglja jest narodem handlującym, narodem kupców, jak mawiał Napoleon, przywiązując do tego znaczenia myśl, którą bez wątpienia nie myślę mu przypisać.

W Anglii więc wszystkie instytucje mają charakter i piętno handlu, modelowały się na wymaganiach i potrzebach handlowych. Gły zaś Anglię przewyższyli w walce interesów materialnych wszystkie tegoczesne narody, tak one teraz wiążąwszy ich za przykład, wyisnęły ich piętno komercjonalne w rozmaitych instytucjach materialnych, we wszystkich instytutach przemysłowych i ekonomicznych.

Nie myślę bynajmniej ganić tego ślepego naśladownictwa czynności angielskich. Wypływa ono z dobrej chęci brania wzoru z tego, co się udało. Jest to hold oddany doświadczeniu, a niech niebo dozwoli, ażeby doświadczenia częściej się radzono w sprawach ludzkich. Niemniej jestem daleki od ztorzeczenia handlowi. Handel, jak już dawno powiedziano, jest węzłem narodów, pod tym względem ma prawo do naszej sympatji, do naszego szacunku nawet. Ponieważ tak onim sądzę, wzdręgałem się w tej chwili brać słów naród kupców w znaczeniu przez Napoleona użytych. Lecz przedewszystkiem powinniśmy naśladować u Anglików przenikliwość tego narodu, z jaką umiał zastosować swe rozmaite instytucje do okoliczności sobie właściwych, do położenia szczególnego swęj wielkości i potęgi. My najprzód nie jesteśmy narodem anihandlującym, ani fabrykującym. Jesteśmy głównie i pierwiastkowo narodem rolniczym. W tem samym położeniu jak Francja znajduje się cała Europa, cała cywilizacja. Ziemia jest pierwszym, najobszerniejszym i najbardziej produkującym warsztatem ludzkości. We Francji 24—25,000,000 na 35,000,000 ludności przykłada się do rolnictwa, albo żyje z niego. Zład następny zrobmy wniosek.

Ponieważ ziemia nas żywi, starajmy się, ażeby jak najczęściej wydawała. Ponieważ przemysł rolniczy góruje inne, urządzajmy nasze instytucje materialne stosownie do potrzeb i postępu rolnictwa, a zwracając się do kredytu, pierwszym kredytem do ustanowienia będzie kredyt ziemski. Mówiąc tak, nie myślę, ażebym wam panowie coś nowego objawiał; słyszeliście już może to anno z 1000 razy; jest to zdanie, które samo chodzi po świecie, że do rolnictwa trzeba zwracać kapitały. Bóg wie, ile już planów do tego podano; dotąd żaden się jeszcze nieudał, co kilku przyczynom przypisać należy. Kapitały mało zwracane bywają do rolnictwa we Francji, ponieważ mało mamy kapitalów. Zaczynamy produkować dużo, ażeby zaraz to wydać; nie oszczędzamy do-
 żyć, a święty zwyczaj oszczędności epoki w której mało

produkowano, zacierą się u nas. Wykształcenie rolnicze jest zaniedbane, a lepiej powiedziawszy, nie ma go wcale; jest ono jednak prawdziwą szkołą elementarną Francji. Wprawdzie i prawa nasze, rządzące własnością ziemską, są tego rodzaju, iż kredyt nie zwraca się w tę stronę.

Mówią bardzo o ułatwieniu odchodu naszym fabrykom. Życzę bardzo, ażeby do tego doszło, by nasze eleganckie indyeny z Millhousy, nasze niezrównane blawaty lugduńskie, nasze flanely i wełniane wyroby z Reims, Sulence, z Elbeuf, nasze brzozy i paryżkie dobre gośtu artykuły popłacały w Meksyku, Peru, Chili, albo w Texas, ale jest pewniejszy odchód bliższy i większy, który ulepszenie rolnictwa naszym fabrykantom podaje. Mamy 25,000,000 to jest więcej niż podwójną ludność Meksyku Peru, Chili i Texas razem, i którzyby spożytkowali chętnie większą ilość wyrobów fabrycznych francuzkich. Przypuśćmy, że przez dobrą ustawę kredytu ziemskiego, któraby zwracała kapitały do rolnictwa, i która zespółna z wykształceniem elementarnem, lepiej zastosowanem do życia praktycznego wieśniaków, z udoskonaleniem dróg, poczynawszy od dróg żelaznych aż do dróg gminnych, z systemem irrygowania łąk i dobrém prawem o biegu wód, z nadgradami zagajenia gór, w 10 lat pomnożemy produkcją naszego rolnictwa tak, iż 50 centu dodamy na dzień każdemu wieśniakowi, a to będzie 10 razy więcej znaczyło dla fabrykantów kraju, niż po wszystkich traktatach handlowych spodziewać się można. Jest to bowiem dochód dodatkowy biliona, którym wyposażycie naszych rolników, jako robotników, nieracząc, co zyskują jako właściciele, również i właściciele niezamieszkujących swych posiad; a większą część tego biliona użyłoby na zakupienie wyrobów krajowych i płodów zagranicznych.

Dla tego Panowie sądząc, iż miałem rację mówić, iż w interesie naszych fabryk i naszego handlu pierwszym kredytem jest kredyt ziemski.

Panowie! wiem, iż słyszeliście to już dawno, stara jest owa ekonomia polityczna, jest to ekonomia Sullego, który mawiał że pastwisko i orka są wymionami państwa; jest to program Henryka IV, który chciał aby każdy wieśniak w jego państwie miał co niedziela kurę w garnku. Idąc torem skreślanym przez tego dobrego wielkiego króla i przez tego zręcznego ministra, można śmiałym postępować krokiem. Dla tego przedstawiłem wam poprzedzając uwagi nie bez pewnego zaufania, i w tym kierunku, który mi się zdaje być prawdziwie narodowym, kurs tegoroczny wykładac będąc.

Nieraz słyszemy narzekających na brak przemysłu u nas, i oczy nasze zwykle zwracam na Anglię, i chcemy przemysł angielski na polskiej zaszcześcić ziemi. W powyższej mowie okazał pan Chevalier niedorzeczność zapatrywania się na Anglię, wytknął, jak przemysł tego kraju tylko jest miejscowym.

Dla tego mowę, którą przytoczyliśmy, bardzo się i do nas stosującą, nie wahałiśmy się podać czytelnikom Korrespondenta, sądząc, iż ona sprostuje nie jedno widzenie w rzeczach naszego przemysłu.

KILKA SŁÓW O PŁODOZMIANIE UWAŻANYM POD WZGLĘDEM EKONOMJI ROLNICZÉJ.

(Dokończenie.)

Poznawszy tym sposobem naturę ziemi, jej przymioty, jej położenie, jej spadzistość, jej czystość i płodność, potrzeba zrobić wybór roślin które na niej uprawiać chcemy; i gdy te są już oznaczone, wypada ściśle obliczyć, jakiej ilości nawozu wymagać będą, i czyli takową można u siebie fabrykować? Według takiego obliczenia zastosować potrzeba płodozmian do krótszej lub dłuższej rotacji w ten sposób: by ona dozwoliła mu dokładnie rotacji tę część ziemi, którą rotacja pod nawóz przeznaczają; oszczędzanie mierzwy jest szkodliwe, albowiem koszta uprawy roślin lub ziarna, które na tej części ziemi mamy zasiewać, są te same, a zbiór daleko większy będzie, gdy jej dostateczną ilość mierzwy mamy.

Przy urządzeniu płodozmiannu potrzeba jeszcze zastosować się do okoliczności handlowych; rolnik bowiem starać się winien zawsze o jak największą produkcją tych towarów, które mu największe przyznosić mogą korzyści; a ponieważ jest on rękodzielnikiem, winien zatem produkować to wszystko, czego handel, przemysł i spekulacja najwięcej potrzebują; płodozmiannu przeto winien być środkiem zaspokajającym te warunki; w duchu takim potrzeba poprzednio ściśle zrobić wyrachowanie; tym sposobem utworzony najlepszy płodozmiann, bo oparty na liczbach, odpowie ile być może wszystkim owym potrzebom.

Mając w ten sposób wynaleziony system gospodarstwa, przystąpić należy do wykonania go, wybierając płodozmian, który jest następstwem uprawiać się mających roślin na tej samej ziemi w odległości czasu mniej więcej długiego, ze względu na na jej urodzajność i ilość nawozu dającego się przysposobić, jak to już powiedzieliśmy wyżej. W kombinacji takiego płodozmiannu, potrzeba ile możności przedzielać pomiędzy sobą rośliny należące do różnych familij w ten sposób, by te nie następowały zaraz po sobie na tej samej roli, tylko w czasie potrzebnym; zaniedbując bowiem tę ostrożność, możnaby zaszkodzić ich udaniu się. Niepotrzebuję rozwodzić się obszerniej, ile koniecznem jest, aby po ziarnach mających własność wyciągać z ziemi soki pożywne, następowały rośliny, które ją używają; inni bowiem przedemną wykazali tyle razy i dowiedli tej prawdy; dodam więc tylko, iż potrzeba równie mieć na uwadze, aby cała praca rolna była tak dobrze podzieloną na rok cały, by się nie przytrafiło w jednym czasie zbyt wiele jej skupienie na raz, a w innym znów niużyteczny zaprzęgów spoczynek.

Skoro rośliny najwłaściwsze uprawie, już to ze względu na ich stosunek, ich własność i korzyści, zostały obrane; i gdy z ich uprawy najkorzystniejsza spekulacja i przemysł zostały wynalezione i według nich płodozmian ustanowiony; potrzeba już tylko zająć się rachunkowością, która wykaże nam, w jaki sposób zrealizować możemy cel, któryśmy sobie wytknęli. Tego sprawdzenia zupełnie można, nakreślając sobie poprzednio na rok pierwszy i kilka następnych, stan spodziewanych przychodów i wydatków; i tym sposobem ustanawiając rezultata prawdo-podobne. To atoli wyrachowanie korzyści przyzłych, z wielką skutecznością trzeba roztropnością, tak

obliczając ilość przychodów, jako też wydatków, i gdy się przekonamy, że gospodarstwo w ten sposób urządzone się mające przyniesie nam w każdym roku nie urojone, lecz pewne korzyści, wówczas możemy zatrzymać plan nasz, któryśmy w ten sposób nakreślili, i który jeżeli jest gruntownie wyrezonowanym i obliczonym, winien stać się regułą postępowania naszego, a tej dotąd odstąpić nam niebędzie wolno, dopóki się okoliczności nie zmienią, lub dopóki nieprzekonamy się, iż przy kreśleniu owego planu wciśnęły się błędy, które niekiedy przytrafić by się mogły.

Przed zakończeniem dodać jeszcze muszę następującą uwagę: Gospodarstwo rolne jest umiejętnością systematyczną, której loika jest jednym z kamieni węgielnych; z tą umiejętnością dzieje się też to samo, co i z wszystkimi niemal umiejętnościami naszego wieku. Ma i ona swoje dzieła, ma i różne systemata, w których tworzeniu miłość własna i rozognione wyobrażenia niekiedy grają znakomitą rolę. Jak wszystkie systemata filozoficzne, niedające się sprawdzić praktycznie w życiu społecznym, są prostym wyskokiem wybujałej imaginacji, i uważane jako takie na wzgląd u ludzi myślących zasługiwać nie mogą; tak też i systemata umiejętności gospodarstwa rolnego, nie wsparte siłą loiki, nie wsparte matematyczną rachubą, jednym słowem, nie dające się sprawdzić, nie powinny być ślepo do gospodarstwa rolnego stosowane. I dla tego też szczególniejszą bacność nowo poczynających gospodarzy zwrócić mi wypada na różne dzielarolnicze, które jakkolwiek czytać im należy, przecież to tylko radziłbym z nich przywłaszczać, co ściśle matematycznym obrachowaniem i siłą loiki sprawdzić są w stanie.

ZDANIE SPRAWY BANKU POLSKIEGO ZA r. 1842.

(Ciąg dalszy.)

W ciągu roku 1842 przeszło przez skatną Banku wexli skupionych łącznie z wexlami na otwarty kredyt złożonemi, sztuk 4,032 za rs. 7,342,230 k. 42. Z wexli tych zostało pod procesem w końcu roku 1842 sztuk 16 na rs. 25,929 k. 3 1/2, z których wpływ tylko rs. 1,350 nie jest zupełnie pewnym.

Równie jak w latach poprzedzających, starał się Bank skupować i przez swą Kasę i przez domy handlowe za granicą, papiery publiczne wylosowane i kupony upłynionych prowizji Powiększenie się w ciągu r. 1842 pozostałości tychże papierów na rok 1843 pochodzi z większej ilości skupionych należności przypadających od Władz.

B. Nabywanie i zbywanie wexli zagranicznych.

Z końcem roku 1841, posiadał Bank w wexlach zagranicznych	rub. sr. 228.954 k. 15
W roku 1842 przybyło	» » 3,649 980 » 81
Było razem	rub. sr. 3.870 934 k. 96
Zwroty w r. 1842 wynoszą	» » 3.710.303 » 25 1/2
Pozostało z końcem r. 1841	rub. sr. 160,631 k. 70 1/2

Najwięcej nabywane były wexle za granicą, na dostarczenie funduszu potrzebnego na skupowanie papierów publicznych wylosowanych i kuponów. Summa obrotowa w roku 1842 w tej operacji, jest prawie tak samą jak była w roku 1841.

C. Nabywanie i zbywanie papierów publicznych.

Z końcem roku 1841 posiadał Bank w papierach publicznych:

a) krajowych	rub. sr. 2,634,584 k. 58 1/2
b) zagranicznych	» » 455,623 » 6
Razem	rub. sr. 3,090,207 k. 64 1/2

W ciągu roku 1842 przybyło:

a) krajowych rs. 3,213,229 k. 2 1/2	
b) zagranicznych 85,576 » 70	
Razem	rub. sr. 3,298,805 k. 72 1/2
Ubyło zaś w ciągu 1842	rub. sr. 6,389,013 k. 37

Ubyło zaś w ciągu 1842

a) krajowych rs. 890,840 k. 38	
b) zagranicznych 408,350 » 40	
Razem	rub. sr. 1,299,190 » 78

Pozostaje z końcem r. 1842,

a) krajowych rs. 4,956,973 k. 23	
b) zagranicznych 132,849 » 36	
Razem	rub. sr. 5,089,822 k. 59

Również jak w roku 1841, kurs papierów publicznych Krajowych był korzystny, Listy Zastawne zaś prawie do pari zbliżyły się. Ułatwienie w Kraju i zagranicą skupowania papierów wylosowanych i kuponów, nie mniej gotowość Banku do nabywania ich w Kraju na żądanie posiadaczy, będących w potrzebie sprzedaży summ mniej znakomitych, znacznie bezwątpienia na utrzymanie pożądanego tychże kursu wpłynęły.

Przyczyną znakomitego obrotu w ciągu tego roku papierów Krajowych było, obok zwyczajnych operacji Banku, wnieślenie przez Komisję Rządową Przychodów i Skarbu, na poczet należności Banku na budowę Zakładów Górniczych summy rs. 2,778,000 w Obligacji Skarbowych Serji III. W ogóle pozostałość na r. 1842 w papierach Krajowych powiększyła się o summy rub. sr. 2,000,000, w papierach zaś rossyjskich i zagranicznych, zmniejszyła się przez sprzedaż na bieżące potrzeby o rub. sr. 323,000. Pozostałość w summie rub. sr. 132,849 k. 36 stanowią same papiery rossyjskie.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

W E Ł N A.

Z Wrocławia 26 Maja. — Piersze partje wełny przyszły zeszłego czwartku, w skutku zwiększenia dowozów targ następných dni ożywił się. W interesach mało jeszcze okazało się ruchu, i dotychczas kilka tylko partji przedano, które względem przeszłorocznych cen okazały podwyższenie cen o 3—5 tal. Według ustnych doniesień ceny miały się okazać o 3—5 tal. niższymi. Na chęci kupna niezbywa jednak u przybyłych już interesantów i jużby wiele dotychczas przedano gdyby posiadacze spieszyli się z pozbyciem swego towaru. Waga strzyży, jak to można było przewidzieć, wypadła daleko niżej od przeszłorocznej; niektóre oweczarnie o czwarta część mniej na targ przywoziły. Wymycie wełn które dotychczas widzieliśmy, po większej części wypadły bardzo zadowalająco. Najwięcej pokupu mają dotychczas i mieć będą zapewne przez cały tegoroczny targ średnie wełny w cenach od 45—50 tal. W przecięciu biorąc nie sądzimy się żeby ceny przewyższyły stanowiska przeszłoroczne.

TAXA CHLEBA I MIĘSA NA MIESIĄC CZERWIEC

1843 roku.

Bulka mąłowa za groszy 3 ważyć ma łutów 10. Strucla mąłowa za gr 6 łutów 20; Bulka z mąki pośledniejszej za gr 2 łutów 14; Strucla z takiejże mąki za gr. 3 funt 1 łutów 10. Bochenek chleba pyłłowego za gr. 5 funt 1 łutów 19; Bochenek chleba za gr 10 funtów 3 łutów 6; Bochenek chleba za gr. 20 funtów 6 łutów 12 bochenek chleba parowego za gr. 5 funt 1 łutów 11; Bochenek chleba za gr. 10 funtów 2 łutów 22—Mięsa wołowego funt placić się ma gr. 11; krowiego lub z bułafów gr. 10; pieczeń połędwiry zł. 3 gr. 20. Wieprzowiny funt gr. 10; schabu funt gr 8; Słoniny świeżej funt gr. 17 pieczeni cielęcój gr 12; funt mięsa cielęcogo gr 10.

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ.

Doia 6 Czerwca 1843.

		żądają	dają
		R. s. k.	R. s. k.
1. W E X L E.			
Berlin 100 talarów	2 M. . .	92 10	91 80
Gdańsk 100 talarów	2 M. . .	91 65	91 20
Hamburg 300 m. k.	2 M. . .	138 90	—
Londyn fun. sterlio.	3 M. . .	6 3	6 38
Lipsk 100 talarów	2 M. . .	—	—
Moskwa 100 rub. sreb.	1 M. . .	99 56	—
Petersburg ditto.	1 M. . .	100	—
Paryż 300 franków	2 M. . .	74 70	—
Wiedeń 150 zł. reńskich	2 M. . .	96 90	—
Wrocław 100 talarów	2 M. . .	92 10	91 80
2. M O N E T Y.			
Rossyjskie Imperjały.		—	—
Holand dukaty nowe		—	—
ditto stare ważne		—	—
Frydrychsдоры Pruskie		—	—
Rossyjskie asygnaty		—	—
Ausryjackie bilety bankowe za 150 złr.		99	—
3. P A P I E R Y.			
Listy zastawne białe, daw. bez kup. (*)		—	—
ditto ditto nowe		14 80	14 77
Obligji skarbowe na zł. 1000		—	—
Obligacje cząstkowe na zł. 500		—	—

Wartość kuponu kop. 27 1/3.

SREDNIA CENA ŻYWNOSCI.

Na ostatnich targach Warszawskich i Pragskich płacono za korzec żyła rubli sr. 1 kop. 74 (złp. 12 gr. 8); pszenicy r. s. 2 k. 83 (złp. 19 gr. 2); jęczmienia r. sr. 1 kop. 68 (zł. 11 gr. 6) owsa rub. sr. 1 kop. 24 (złp. 7 gr. 28); mąki p. zennej przedniej r. sr. 3 ko. 75 (złp. 25 gr. —), ordynanej 6 ćwierci r. s. 4 ko. 17 (złp. 27 gr. 24), żyłłnej pyłł. r. s. 2 k. 39 (złp. 15 gr. 28), gryczanej korzec r. sr. 1 ko. 91 (złp. 12 gr. 2); kaszy gryczanej zwyczajnej r. 2 k. 98 (z. 19 gr. 26); drobnej r. sr. 8 ko. 43 (zł. 58 gr. 6); jęczmiennój perłowej r. sr. — k. — (zł. — gr. —) jęczm. ordynacyjnej r. s. 1 ko. 89 (złp. 12 gr. 18);— siarna Centnar 100 funt. kop. 65 (złp. 4 gr. 10); słomy cent. 100 funt. kop. 26 (złp. 1 gr. 22); sędziń drzew kosnowych r. s. 7 k. — (złp. 46) gr. 20; wód dobry od r. s. 35 do 43; średni od r. s. 27 do 35; lichy od r. s. 22 do 26;—ciele rs. 2 k. 25 (złp. 12 gr. 15);—dobry od r. s. 12 do 15; średni od r. s. 9 do 11; lichy od r. s. 6 do 8;—masła funt k. 13 (gr. 26) słoniny funt k. 8 (g. 17); karkasów korzec k. 56 (zł. 3 gr. 22); karkasów słoniny próby garniec k. 61 (zł. 4 gr. 3); szceniówk. 6.6 próby garniec kop. 36 (zł. 2 g. 13).